

**«ПРАКТИЧНЕ КЕРІВНИЦТВО З ПИТАНЬ ВИЗНАННЯ.
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО
ВИЗНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ»
ЯК ІНСТИТУТ ПОЕТАПНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ**

Ворона В.О.

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу
забезпечення якості вищої освіти

Київ, 8 червня 2023 р.

Для реалізації положень Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти в практику, Сектором освіти ЮНЕСКО підготовлено «Практичне керівництво з питань визнання. Імплементация Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти», яке опубліковано у 2021 році.

У Передмові цього інституту зазначено, що «У цьому керівництві представлено поетапний практичний підхід щодо визнання іноземних кваліфікацій як для фахівців, які займаються практичною оцінкою дипломів, так і для осіб, які домагаються визнання своїх іноземних кваліфікацій».

Як зазначено у Розділі 1. Деякі міркування з питань визнання, п.6 Яка роль визнання національних органів влади з питань визнання? «Національні органи влади, в кінцевому підсумку, несуть відповідальність за законодавство, яке регламентує визнання»¹.

1. A practical guide to recognition: implementing the Global Convention on the Recognition of Qualifications Concerning Higher Education URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374905>

Пунктом 9 цього ж розділу встановлено наступне: «Органи з питань визнання повинні проводити оцінку визнання добросовісно, чітко зазначаючи підстави для прийняття рішень. Їх рішення повинні прийматися на основі достовірної і постійно оновлюваної інформації про системи, заклади, програми та механізми забезпечення якості вищої освіти, з належним врахуванням різноманіття систем...»².

Основну увагу зосередимо на положеннях Розділу 4. Оцінка на предмет визнання», в якому викладено загальний опис основних етапів процедури визнання.

2. A practical guide to recognition: implementing the Global Convention on the Recognition of Qualifications Concerning Higher Education URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374905>

На першому етапі передбачено створення інформації про процеси визнання, які відповідають на два ключові питання

1. Чи знають заявники, куди та як подавати заявки?
2. Чи знайомі заявники з критеріями оцінки?

«Відповідальність за надання інформації про визнання розподіляється між:

- національним інформаційним центром або відповідним закладом;
- закладом вищої освіти;
- повноважним органом з питань визнання.

... Чітко сформульована та легкодоступна інформація про критерії визнання разом із відповідною документацією має бути надана усім заявникам, щоб звести тривалість процесу визнання до мінімуму;

Заявник має бути повідомлений про отримання заявки та передбаченого терміну прийняття рішення».

Другий етап передбачає визначення мети визнання та відповідей на такі ключові питання:

1. Академічне визнання щодо подальшого навчання?
2. Визнання для доступу щодо нерегульованих професій?
3. Професійне визнання / ліцензії/ дозволу?

Третій етап передбачає вимоги щодо надання необхідної документації.

Ключове питання, яке ставиться:

1. Яка документація необхідна для оцінки кваліфікації?

Четвертий етап передбачає встановлення офіційного статусу закладу (організації/підприємства), що присвоїла кваліфікацію (кваліфікації).

Ключові питання наступні:

1. Чи є заклад (установа), яка присвоїла кваліфікацію, акредитованою або іншим чином визнаною структурою в рамках національної системи освіти?
2. Чи достатня акредитація пройденої програми?
3. Чи була кваліфікація присвоєна приватним навчальним закладом?
4. Чи була кваліфікація отримана через онлайн провайдера?
5. Чи була кваліфікація одержана через транснаціональний освітній механізм?

П'ятий етап – перевірка дійсності кваліфікації передбачає отримання відповідей на наступні ключові питання:

1. Чи є кваліфікація справжньою?
2. Чи є підтверджуючі документи невідомими (справжніми)?
3. Чи є кваліфікація заявника законною?

Шостий етап – оцінка елементів кваліфікації, передбачає одержання відповідей на наступні ключові питання:

1. Який рівень кваліфікації?
2. Яке робоче навантаження у повному обсязі було потрібне для одержання кваліфікації?
3. Чи була гарантована якість освітньої програми і / або закладу освіти?
4. Який профіль освітньої програми?
5. Які заявлені результати навчання, що надали змогу отримати кваліфікацію?

Сьомим етапом є співставлення кваліфікацій на відповідному рівні, і, передбачає відповідь на ключове питання:

- 1 Чи є суттєва різниця між іноземною кваліфікацією і кваліфікацією, яка присвоюється в країні, де її підтверджують?

При цьому слід зазначити, що Практичним керівництво наголошується наступне:

«Тягар підтвердження лежить на повноважному органі з питань визнання»

Восьмий етап – кінцеві результати оцінки та рішення про визнання, передбачає відповіді на ключові питання:

1. Який вигляд має бути кінцевого рішення щодо визнання кожної кваліфікації або комбінації кваліфікацій?
2. Чи було рішення доведено до відома заявника?
3. Чи розуміє заявник шляхи оскарження рішення?

Висновки та рекомендації

В Україні відсутні нормативно-правові акти, в яких сформульовані положення про визнання кваліфікацій вищої освіти відповідно до положень Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти та Практичного керівництва з питань визнання. Імплементация Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти.

Вважаємо за необхідне прийняття окремого Закону України «Про кваліфікації вищої освіти» та Практичного керівництва щодо виконання положень Закону України «Про кваліфікацій вищої освіти».

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ